

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023 - 2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
1.2. Facultatea	Facultatea de Științe Socio-Umane
1.3. Departament	Departamentul de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă
1.4. Domeniul de studiu	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii ¹	Licență
1.6. Specializarea	Conservare și restaurare

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	TEHNICI TRADIȚIONALE PICTURĂ: TEMPERA PE LEMN				Cod	FSSU.IPT.COR.L.FA.2.1020. C-3.10
2.2. Titular activități de curs	Lect. univ. dr. Mirel-Vasile BUCUR					
2.3. Titular activități practice	Asist. univ. dr. Paul-Victor LANGA					
2.4. An de studiu ²	1	2.5. Semestrul ³		2	2.6. Tipul de evaluare ⁴	C
2.7. Regimul disciplinei ⁵		A	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶			

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – <i>număr de ore pe săptămână</i>					
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
1		2			3
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – <i>total ore din planul de învățământ</i>					
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
14		28			42
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat ⁹					
Examinări ¹⁰					2
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSI_{sem})					33
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOAD_{sem})					42
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOAD_{sem} + NOSI_{sem})					75
3.6. Nr ore / ECTS					
3.7. Număr de credite¹³					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	
4.2. Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	Sală, suport de curs, imagini, computer, videoproiector
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/alte) ¹⁶	Sală, suport pictură (panou din lemn), culori, pensule, cretă de munte, clei de pește, reșou, hârtie abrazivă, foiță metalică,

6. Competențe specifice acumulate ¹⁷

Număr de credite alocate disciplinei ¹⁸			Repartizare credite pe competențe ¹⁹
6.1. Competențe profesionale	CP1	Aplică gândire strategică	0,25
	CP2	Găsește soluții pentru probleme	0,5
	CP3	Examinează aspecte legate de conservare	0,25
	CP4	Structurează informația	0,25
	CP5	Respectă termenele	0,5
	CP6	Utilizează resurse TIC pentru a rezolva sarcini de lucru	0,25
6.2. Competențe transversale	CT1	Aplicarea unor strategii de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și valorilor de etică profesională.	0,5
	CT2	Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei.	0,25
	CT3	Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și a tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.	0,25

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Însușirea și dezvoltarea abilităților tehnicilor tradiționale specifice picturii pe suport de lemn.
7.2. Obiectivele specifice	<p>Utilizarea corectă a termenilor de specialitate.</p> <p>Realizarea de conexiuni între etapele de realizare a unei picturi pe panou</p> <p>Analiza comparativă a diferitelor școli/centre de pictură</p> <p>Recunoașterea materialelor și uneltelor folosite în realizarea picturii pe suport de lemn</p> <p>Realizarea unei picturi pe panou de lemn care trebuie să demonstreze utilizarea cunoștințelor dobândite respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Însușirea tehnicii de preparare a suportului • Pigmenți și lianți- alegere și utilizare • Însușirea tehnicii picturii propriu-zise • Însușirea metodei de aplicare a verniului

8. Conținuturi

8.1. Curs ²⁰		Metode de predare ²¹	Nr. ore
Curs 1	Introducere		1
Curs 2	Cum se pictează ?		1

Curs 3	Materiale și unelte folosite în realizarea picturii pe suport de lemn		1
Curs 4-5	Suportul de lemn (alegerea esenței lemnoase, debitare, îmbinare planșe , elemente de consolidare		2
Curs 6-7	Tipuri de cleiuri, grunduri, pânze și modalități de preparare a panourilor de lemn		2
Curs 8-9	Tipuri de foiță metalică și modul de aplicare		2
Curs 10-11	Pigmenți și lianți utilizați în pictura tempera pe panou		2
Curs 12-13	Verniuri naturale		2
Curs 14	Modalități de conservare și expunere		1
Total ore curs:			14

8.2.a. Seminar /Activități practice		Metode de predare²²	Nr. ore
Seminar 1-3	Prepararea suportului de lemn (încleiere, aplicare pânză, aplicare straturi de grund)		6
Seminar 4	Transpunerea desenului, tehnici de imprimare și incizare.		2
Seminar 5	Tehnici de aplicare a foiței metalice		2
Seminar 6	Prepararea tradițională a culorilor din pigmenți și lianți.		2
Seminar 7-12	Aplicarea straturilor de culoare		12
Seminar 13	Finisarea marginilor și a versoului		2
Seminar 14	Vernisarea lucrării		2
Total ore seminar			28

9. Bibliografie

9.1. Referințe bibliografice recomandate	Bizău, Ioan, <i>Incursiuni în teologia și arta icoanei</i> , în Leonid Uspensky, Boris Bobrinskoy, Stephan Bigam, Ioan Bizău, <i>Ce este icoana?</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2005, p. 83-194
	BOGHIU, SOFIAN, <i>Chipul Mântuitorului în iconografie</i> , Editura Bizantină, București, 2001. 126 p.+ 16 pl. color ; 24 cm. Note. ISBN 973-9492-25-8
	Bunge, Gabriel, <i>Icoana Sfintei Treimi a Cuviosului Andrei Rubliov sau Celălalt Paraclet</i> , cuvânt însoțitor de Serghei Averintev, Deisis, Sibiu, 1996
	Cavarnos, Constantine, <i>Ghid de iconografie bizantină</i> , Ed. Sofia, 2005
	Cennini, Cennino, <i>Tratatul de pictură</i> , București, Editura Meridiane, 1977
	Dionisie din Furna. <i>Erminia picturii bizantine</i> . București, Editura Sophia, 2000
	Dobjanschi, Ana, <i>Icoane românești din sec. XVI-XVIII expuse la Muzeul Național de Artă</i> , în <i>Revista Muzeelor</i> , Numărul 1, București, 1992
	Dobjanschi, Ana, Georgescu, Maria. <i>Icoane din Târgoviște. Secolele XVI-XIX. Icones de Târgoviște. Icones from Târgoviște</i> . București, Editura Daim, 1998
	Drăguț, Vasile, Săndulescu Nicolae, <i>Arta brâncovenească</i> , Ed. Meridiane, București, 1971
	Efremov, Alexandru, <i>Icoane românești</i> , București, Editura Meridiane, 1992
	Gusev, Nikolai, Mihail Dunaev, Rafail Karelin, <i>Îndrumar iconografic</i> , vol. I, Editura Sophia, București, 2007
	Havel, Mark, <i>Tehnica taloului</i> , Editura Meridiane, București, 1980
	Iuliana, monahia (Maria Nicolaevna Socolova), <i>Truda iconarului</i> , București, Editura Sophia, 2001 ISBN 973-8207-05-3
	Kiplik, D. I., <i>Acuarela, tempera, pastel și desen</i> , ESPLA, București, 1952
	Kondakov, Nikodim, <i>Icoane</i> , Cartier, Chișinău, 2012
	Kordis, Georgios, <i>Ritmul în pictura bizantină</i> , Bizantină, București, 2008 Traducere de: Mihai Coman (2008) ISBN 978-973-9492-95-9
	Larchet, Jean-Claude, <i>Iconarul și artistul</i> , Sophia, București, 2012, 224p. ISBN: 978-973-136-285-4
	Mihalcu Mihail, Leonida, Mihaela D., <i>Din tainele iconarilor români de altădată</i> , Eikon , Cluj-Napoca, 2009
	Nicolescu, Corina, <i>Icoane vechi românești</i> , ed. I, București, Ed. Meridiane, 1971
	Săndulescu-Verna, Constantin, <i>Materialele și tehnica picturii</i> , Ed. Marineasa, Timișoara, 2000
	Sendler, Egon, <i>Icoane Bizantine ale Maicii Domnului</i> , Editura Sophia, Buc, 2007
	Ștefănescu, I. D. , <i>Arta feudală în Țările Române. Pictura murală și icoanele de la origini până în secolul al XIX-lea</i> , Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1981
	Taylor, John, <i>Icon Painting</i> , Phaidon Press Limited, Oxford, England, 1979
	Thompson, Daniel V. jr., <i>Practica picturii în tempera</i> , Editura Sophia, București, 2004
	Thompson, Daniel V. jr., <i>Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu</i> , Editura Sophia, București, 2006
	Uspensky, Leonid, Lossky, Vladimir, <i>Călăuziri în lumea icoanei</i> , Editura Sophia, București, 2003. Ed II-a 2011
9.2. Referințe bibliografice suplimentare	Bădiliță, Cristian, <i>Teme, personaje, sărbători creștine și tradiționale românești. Un ghid pentru credincioșii din secolul XXI</i> , Vremea, Fapte. Idei. Documente, București, 2014 ISBN 978-973-645-656-5
	Brașiște Ene, Brașiște Ecaterina, <i>Dicționar enciclopedic de cunoștințe religioase</i> , Editura Diecezană, Caransebeș, 2001
	Chevalier, Jean; Gheerbrant, Alain, <i>Dicționar de simboluri</i> , Artemis, București, 1995
	Evseev, Ivan, <i>Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale</i> , Editura Amarcord, Timișoara, 1999

	Gibson, Clare, <i>Cum să citim simbolurile</i> , Litera, 2010 256p
	Mihalcu Mihai, Leonida Mihaela, <i>Fața nevăzută a formei și culorii, Enciclopedia îndeletnicirilor tehnico-artistice populare vechi românești de la A la Z</i> , Editura EIKON, Cluj-Napoca, 2013 351 p.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului²³

Se realizează prin contacte periodice cu acestea (Muzeu, ACRRO, angajatori din zona privata)

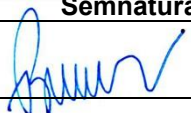

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. ²⁴
11.4a Examen / Colocviu	• Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)	Teste pe parcurs ²⁵ :	%	50% (minim 5)	
		Teme de casă:	%		
		Alte activități ²⁶ :	%		
		Evaluare finală:	% (min. 5)		
11.4b Seminar	• Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor	Evidența intervențiilor, portofoliu de lucrări (referate, sinteze științifice)		50% (minim 5)	
11.5 Standard minim de performanță ²⁷					
50% rezultat după însumarea punctajelor					

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: | 2 | 7 | / | 0 | 9 | / | 2 | 0 | 2 | 3 |

Data avizării în Departament: | 0 | 3 | / | 1 | 0 | / | 2 | 0 | 2 | 3 |

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Lect. univ. dr. Mirel-Vasile BUCUR	
	Asist. univ. dr. Paul-Victor LANGA	
Responsabil program de studii	Lect. univ. dr. Cristina-Maria DĂNEASĂ	
Director Departament	Lect. univ. dr. Radu RACOVIȚAN	

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.d.e.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.)

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$\text{Nr. credite} = \frac{\text{NOCpSpD} \times C_C + \text{NOApSpD} \times C_A}{\text{TOCpSpD} \times C_C + \text{TOApSpD} \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C_C/C_A = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți	Curs	Aplicații (S/L/P)
Licență	2	1
Master	2,5	1,5
Licență lb. străină	2,5	1,25

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Competențele din Grilele aferente descrierii programului de studii, adaptate la specificul disciplinei

¹⁸ Din planul de învățământ

¹⁹ Creditele alocate disciplinei se distribuie pe competențe profesionale și transversale în funcție de specificul disciplinei

²⁰ Titluri de capitole și paragrafe

²¹ Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

²² Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

²³ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

²⁴ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁵ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²⁶ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

²⁷ Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.